

Kurzusleírás (tematika)

Intranet link (tantárgyi adatlapok és tantervi hálók):

<https://intranet.mome.hu/oktatas/Tanterv%c3%a1talak%c3%adt%c3%a1s/>

Kurzus neve: Elméleti előadás olvasószemináriummal B: Az építészeti tapasztalat				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Veres Bálint, veresbal@mome.hu				
Kód: M-AE-201-B	Tantervi hely: ESMA	Javasolt félév: 2-	Kredit: 5	Tanóraszám: 36
Kapcsolt kódok: <i>di69-A-22</i>	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): Előfeltétel:				
A kurzus célja és alapelvei: A kurzus két párhuzamos kulturális (elméleti és gyakorlati) fejlemény közös eredőjét igyekszik megragadni, amikor az építészeti tapasztalat természetét állítja a homloktérbe. Ez a célkitűzés egyfelől illeszkedik ahhoz a kortárs szellemi ambícióhoz, amely a tapasztalat fogalmának rehabilitálásában, a tapasztalat nyelvi-fogalmi megragadhatóságáról folytatott vitákban, a tapasztalat gazdagításának pragmatista javaslataiban tükröződik; másfelől közvetlenül kötődik az építészet, az építészeti praxis, az építész szerep revízióit ösztökélő kortárs diskurzusokhoz és alkotói praxisokhoz. Az építészetre ezúttal nem a művészet- vagy építészettörténet szemüvegén keresztül tekintünk, hanem például a laikusok élményvilágán keresztül, amelyben a „tömeg,” a „forma” és a „tér” kulcsfogalmait háttérbe szorítja az „érzet,” a „hely” és a „jelentés” aspektusa. A kurzus folyamán az „atmoszféra” fogalmát is igyekszünk majd megragadni, amelyben a kortárs építészeti gondolkodás és az épített környezetek kortárs megélése egymásra találhat. A kurzus az elsődleges forrásokra alapozó frontális előadások és azok közös megbeszélése mellett kollektív módon feldolgozandó terepgyakorlatokat, valamint a dialógust serkentő órai miniesszék megírását is magába foglalja majd, illetve az építészeti praxis felől érkező vendégelőadót is beépít. Az a meggyőződés áll az oktatói megközelítés háttérében, hogy a kortárs építészeti, belsőépítészeti, környezettervezői, urbanisztikai gyakorlat számára az esztétikai tájékozódás, illetve tájékozottság elementáris orientációt kínálhat – másfelől pedig, hogy az esztétikai gondolkodás fejlesztése és pontosítása a professzionális és a laikus praxisok tapasztalatai felől valósítható meg. A kurzus, magától értetődő módon, különösen is az építészeti, formatervezési és designelméleti tanulmányokat folytatók számára kínál közvetlen ismereteket, de nyitott bármilyen más szakon hallgatók számára is, akik készek a kurzus vezérfonalát adó angol nyelvű munka, az építész Sarah Robinson <i>Architecture is a verb</i> (2021) című könyvének közös feldolgozására.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: A hallgatók alapvető esztétikai, építészetfilozófiai ismeretekre tehetnek szert. Képesség: A hallgató képes a tanult ismereteket és az egyéni/kollektív tapasztalati spektrumot egymásra vonatkoztatni. Attitűd: önálló problémaérzékelés és álláspont megfogalmazása				

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

1. Tapasztalat, közvetettség, esztétika – fogalmi bevezető
2. Az építészet művészeti és hétköznapi dimenziói
3. Építészet és érzékiség
4. - *Az első feladat (terepmunka) közös kiértékelése-*
5. Az építés és laikus építészeti tapasztalata
6. Lélegezni, érzékelni, építeni, álmodni és értelmezni
7. -*A második feladat (gyűjtés) kiértékelése-*
8. Az atmoszféra fogalma és az atmoszférateremtés gyakorlata
9. Az építészet kritikai lehetőségei és gondoskodó potenciálja -*órai zárófeladat-*
10. -*félév végi kiértékelés-*

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus az elsődleges forrásokra alapozó frontális előadások és azok közös megbeszélése mellett kollektív módon feldolgozandó terepgyakorlatokat, valamint a dialógust serkentő órai minieszék megírását is magába foglalja majd, illetve az építészeti praxis felől érkező vendégelőadót is beépít.

A hallgatók tennivalói, feladatai: A kurzus teljesítéséhez a dokumentált jelenléten túl a félévközi terepgyakorlatok és órai feladatok elkészítésére lesz szükség.

A tanulás környezete: tanterem

Értékelés:

Az értékelés a hallgatói teendők, feladatok elvégzésével arányos.

Az érdemjegy kiszámítása

Félévközi feladatok (70%), terepgyakorlat (30%)

Elsődleges irodalom:

- BENJAMIN, W. 2005. Egyirányú utca - Berlini gyermekkor a századforduló táján. Budapest: Atlantisz.
- FRANCO, A. B. 2019. „Our Everyday Aesthetic Evaluations of Architecture” *British Journal of Aesthetics*, 59 (4): 393-412 (2019)
- PALLASMAA, J. 2017. A bőr szemei, Budapest: Typotex.
- ROBINSON, S. 2021. Architecture is a verb. New York: Routledge.
- SHUSTERMAN, R. 2017. A gondolkodó test. Szeged: JATEPress.
- SIMMEL, G. 1990. Velence, Firenze, Róma. Művészetelméleti tanulmányok. Budapest: Atlantisz.
- VERES, B. „Újragondolhatjuk-e a művészeteket az építészet révén?” *Disegno* 1 (1): 78-95 (2014)

Ajánlott irodalom:

- AUGÉ, Marc, 2012, Nem-helyek, Budapest: Műcsarnok.
- BACHELARD, Gaston, 2011, A tér poétikája, Budapest: Kijárat.
- BHATT, Ritu, (ed.), 2013. Rethinking Aesthetics: The Role of Body in Design, New York: Routledge.
- BORCH, Christian (ed.), 2014. Architectural Atmospheres: On the Experience and Politics of Architecture, Berlin: de Gruyter.
- BÖHME, G. 2018, Atmospheric Architecture, London: Bloomsbury.
- DÁNÉL, M. (szerk.) 2019. Tér – elmélet – kultúra. Interdiszciplináris térelméleti szöveggyűjtemény. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- DEWEY, J. 1934, Art as Experience, reprinted in 1989, *John Dewey: The Later Works, 1925–1953*. vol. 10. Boydston, J. (ed.), Carbondale: Southern Illinois University Press.
- GEHL, J. Élhető városok. 2020. Budapest: Terc.
- GRIFFERO, T. 2020. Places, Affordances, Atmospheres: A Pathic Aesthetics. New York: Routledge.
- NORA, Pierre. 2010. Emlékezet és történelem között. Budapest: Napvilág.
- PALLASMAA, J. 2012. Understanding Architecture. London: Phaidon.

PALLASMAA, J.& ROBINSON, S. 2017. *Mind in Architecture: Neuroscience, Embodiment and the future of Design*, Boston: MIT Press.

PAWSON, J. 2015. *Minimum*, *Magyar Építőművészet*, 2015/6, 30-34. [L][SEP]

PFEIFFER, K. L. 2005, *A mediális és az imaginárius*, Budapest: Magyar Műhely – Ráció Kiadó.

RUDOLFSKY, B. 1965. *Architecture without architects*. New York: MOMA.

SCHMARSOW, A. 1893. *The Essence of Architectural Creation*.

SAITO, Y. 2007. *Everyday Aesthetics*, Oxford: Oxford University Press. [L][SEP]

SHUSTERMAN, R. 2003. *Pragmatista esztétika: a szépség megélése és a művészet újragondolása*. Pozsony – Budapest: Kalligram.

SZENTPÉTERI M., TILLMANN J.A. 2010. *Térpoétika. A HELIKON különszáma. Helikon 2010 (1-2)*

TRIGG, D. 2021. *Atmospheres and shared emotions*. New York: Routledge.

TURNER, V.; BRUNER, E. 1986. *The Anthropology of Experience*. Chicago: University of Illinois Press.

ZUMTHOR. P. 2006. *Atmospheres: Architectural Environments. Surrounding Objects*, Birkhäuser, Switzerland.

Egyéb információk:

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Fogadóóra: Hétfő 15:30, UP 415